

Zagłębiowskie zespoły pieśni i tańca w okresie Polski Ludowej

(streszczenie)

Przystępując do pracy nad rozprawą założyłam, że uda mi się dotrzeć do materiałów, na podstawie których możliwa będzie analiza takiego zjawiska jak zagłębiowskie zespoły pieśni i tańca w okresie 1947-1989. Z przekazu środowiskowego wiedziałam, że na terenie Zagłębia znacznie wcześniej istniały zespoły pieśni i tańca. Nie znałam jednak ich dziejów i zakładałam, że uda mi się w trakcie badań własnych uzupełnić wiedzę na ten temat. Dopiero znacznie później przekonałam się, że było to założenie złudne, że zachowała się szczątkowa dokumentacja pracy tych zespołów, a ich liczba jest ograniczona. W rezultacie uwzględniłam w rozprawie następujące zagadnienia, które starałam się uporządkować w obrębie czterech rozdziałów, w których omawiałam kolejno:

- dzieje Zagłębia Dąbrowskiego i jego specyfikę, wynikającą z szybkiego uprzemysłowienia,
- najważniejsze zespoły pieśni i tańca, działające w Zagłębiu w okresie Polski Ludowej,
- wyniki ankiet, wypełnianych przez byłych członków tych zespołów, a także rozmów przeprowadzonych z animatorami kultury tanecznej,
- rolę tańca w kulturze w ujęciu syntetycznym. Ponieważ przedmiotem moich badań był taniec ludowy, podjęłam próbę opisu i interpretacji znaczenia poszczególnych figur tanecznych w jednym wybranym przykładowo tańcu, czyli w oberku. Wykorzystałam w tym celu ustalenia Edwarda T. Halla.

Ograniczając obszar badań do wspomnianych czterech zagadnień miałam na celu ujednoznaczenie interpretacji tematu rozprawy, uporządkowanie wyników moich poszukiwań i uzyskanie spójności wyводу.

Na podstawie dostępnych materiałów udało się stwierdzić, że o modelu życia kulturalnego w Zagłębiu Dąbrowskim w okresie Polski Ludowej decydował społeczny ruch kulturalny. Młodzież należąca do zespołów pieśni i tańca wyróżniała się w środowisku. W trakcie zajęć młodzi ludzie nabierali ogólnej ogłady, a jednocześnie byli zadowoleni z tak zorganizowanego, wolnego czasu. Wyjazdy, występy, tańce na dożynkach, wspólne śpiewanie, nowe przyjaźnie, wyjazdy na obozy kondycyjne – stawały się elementem organizacji życia kulturalnego i podstawą wspólnoty, łączącej ich na długie lata. Nie myśleli o polityce i nie zdawali sobie sprawy z tego, że ich występy mogą mieć wydźwięk ideologiczny. Nawet po wielu latach, chociaż zdają sobie sprawę ze wsparcia, jakie zespoły amatorskie otrzymywały

ze strony państwa, to nie łączą tego z aspektem politycznym. Wyniki moich badań nie potwierdziły jednoznacznie tezy o indywidualnych korzyściach materialnych, płynących z pracy w zespole, ani o wpływie polityki na popularność tej formy rozrywki. W rezultacie pojawiło się pytanie o przyczyny, dla których tradycyjny taniec ludowy okazał się atrakcyjny w czasach PRL-u dla dorosłych i młodzieży. Żeby na nie odpowiedzieć postanowiłam przyjrzeć się znaczeniu tańca w kulturze.

Pracę wieńczy zakończenie, w którym omówione zostały różnice między założeniami wstępnymi a wynikami moich badań. Rozprawę zaopatrzyłam w aneksy, zawierające: 1 - pieśni i wiersze z repertuaru omawianych zespołów oraz 2 – wywiady z osobami, które kierowały zespołami w okresie Polski Ludowej, a także bibliografię prac wykorzystanych przeze mnie pośrednio i bezpośrednio.

Słowa kluczowe: Zagłębie, Polska Ludowa, taniec ludowy, zespoły pieśni i tańca.